

Ako posilniť bezpečnosť občanov EÚ? (I. panel)

V rámci prvého panelu 11. ročníka Slovenského bezpečnostného fóra vystúpili Radovan Javorčík, stály predstaviteľ SR pri NATO, Radomír Boháč, veľvyslanec SR pri OBSE vo Viedni, poslanec NR SR a predseda Výboru Národnej rady pre obranu a bezpečnosť Anton Hrnko, a Boris Zala, poslanec Európskeho parlamentu. Hostia diskutovali na tému „Ako posilniť bezpečnosť občanov EÚ?“.

V úvode veľvyslanec Javorčík reflektoval nedávne teroristické útoky a udalosti v Katalánsku, ktoré dokazujú, že naša bezpečnosť je všadeprítomná a preto je potrebná spolupráca medzi štátmi na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni. Varoval pred nevojenskými prostriedkami, ako napríklad ovplyvňovanie volieb, ktoré sú masívne využívané na podkopanie princípov euroatlantického spoločenstva. Podľa veľvyslancu Javorčíka od roku 2012 prešla aliancia zmenou. *„Vtedy sme hľadali témy, ktorým by sa NATO mohlo venovať. Po Walese sme si uvedomili, kde je naša bezpečnostná realita. Zistili sme, že pravidlá v Európe nie sú len porušované, ale nie sú ani rešpektované.“* Ďalej vyslovil potrebu spolupráce aj s organizáciami a aktérmi, ktorí pôsobia aj mimo európskeho regiónu, ako OBSE, OSN a Africká únia.

Poslanec Európskeho parlamentu Boris Zala nadviazal na myšlienku rozširovania spolupráce mimo euroatlantický región a vyzdvihol najmä projekt Únie pre Stredomorie. Kooperácia medzi európskymi štátmi a Európskou úniou na jednej strane a africkými štátmi a Africkou úniou na druhej je podľa poslanca Zalu nevyhnutná, najmä pri riešení krízových situácií, akými bezpochyby je utečenecká kríza. Na otázku suverenity štátov v Európskej únii povedal: *„Je to vec, výkladu. Európska únia nie je priestorom, kde Slovensko stráca suverenitu. Práve naopak získava, alebo rozširuje svoju suverenitu. Vďaka EÚ máme možnosť ovplyvňovať osudy iných krajín, mnohokrát väčších.“*

Diskusia sa dotkla aj otázky Ruska a jeho vplyvu na bezpečnosť európskych občanov. Miroslav Vlachovský z MZVaEZ konštatoval, že Európska únia nebola pripravená na udalosti vo východnej Európe. *„Európska idea narazila na koncepciu Ruskej federácie, ktorá sa snaží obnoviť svoj vplyv v bývalých krajinách Sovietskeho zväzu.“* Ruská strana sa podľa Vlachovského snaží destabilizovať štáty v bezprostrednom susedstve nie iba pre samotnú

destabilizáciu a rozvrat liberálneho poriadku v Európe, ale najmä preto, aby sa jednotlivé štáty dostali pod vplyv Ruska. „*Na tento cieľ musíme aj na úrovni EÚ vytvoriť nástroje, ktorými by sme dokázali zamedziť vplyv iných krajín, ktoré by sa snažili ovplyvniť politickú situáciu v štátoch EÚ, ako napríklad centrum pre kybernetickú bezpečnosť,*“ dodal. Poslanec Hrnko vyzdvihol ideu Európskej únie, ktorá pomohla prekonať národné sebecko.

Veľvyslanec Boháč konštatoval, že bez zaistenia bezpečnosti sa spoločnosť nedokáže posunúť dopredu. Svoj príspevok v rámci diskusie začal pozitívne a podotkol, že častokrát pri hodnotení súčasnosti zabúdame na ekonomický a spoločenský rozvoj. „*Všetky ukazovatele nám hovoria, že žijeme lepšie. Zároveň klesá počet ozbrojených konfliktov.*“ Varoval však, že blahobyt vedie k dekadencii a za najväčšiu hrozbu označil cynizmus. Veľvyslanec Boháč sa dotkol aj nadchádzajúceho predsedníctva Slovenskej republiky v OBSE. „*Počas predsedníctva chceme chodiť do regiónov a komunikovať s občanmi. Nie však o tom čo znamená skratka OBSE, ale skôr čo očakávajú občania od nás a aký svet si predstavujú.*“

Panel ukončila otázka miery a efektivity spolupráce medzi EÚ a NATO. Veľvyslanec Javorčík uviedol oblasti, v ktorých si organizácie rozumejú. „*V boji proti terorizmu a hybridnému spôsobu boja a v oblasti kybernetickej obrany sa prelína civilný aspekt EÚ a vojenský aspekt NATO. Civilný svet EÚ a vojenský svet NATO sa musia dopĺňať.*“ Každá strana disponuje podľa pána veľvyslanca súborom špecifických nástrojov, ktoré môže ponúknuť partnerom v záujme efektívneho riešenia problémov. Taktiež dodal, že „*procesy v NATO a EÚ musia byť budované tak, aby boli kompatibilné, efektívne a aby reflektovali to čo potrebujeme.*“

Poslanec Zala definoval tri hlavné oblasti, kde môžu do budúcnosti EÚ a NATO posilniť vzájomnú spoluprácu. Prvou je finančná bezpečnosť, konkrétne spoločný prokurátor, ktorý by sa venoval finančným únikom a ďalším finančným trestným činom. Perspektívnu spoluprácu vidí poslanec Zala aj v oblasti spravodajských služieb, najmä vo finančnej oblasti. Finančná spravodajská služba by preto mohla sledovať nelegálne finančné toky. „*Je potrebné zdefinovať úroveň európskej bezpečnosti, tak aby sa jasne vymedzili kompetencie národnej a nadnárodnej úrovne,*“ konštatoval a ďalej poukázal na potrebu vzniku jednotnej európskej informačnej služby

S B F

SLOVENSKÉ BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2017